

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

zek, nie zdziałal bowiem osiągnąć objektivnie możliwych dogodniejszych warunków.

„Z wolnymi rękami i pustym workiem zjawiał się rząd na rynku, a kontrahenci targowali się mocno, zasłaniając się żądaniem przyszłych subskrybentów i niemożliwością ustępstwa. Minister finansów zaś nie mógł się opierać na żądania Izby prawodawczej, na rozkazie narodu rosyjskiego: otrzymał on pełnomocnictwo nieograniczone. Lecz to właśnie establiło jego pozycję wobec wierzycieli. Jeśli wzięłaś Dany, chciałaś wyświadczyć rządowi przysługę, to teraz, z obserwacji faktów obiektywnych widać, iż usłużność ta była szkodliwą, a nie pożyteczną dla kredytu państwowego. Trzeba wierzyć, że Rosja ostatni raz zacięga pożyczkę na tak ciężkich warunkach, trzeba wierzyć, że lekcja ta wyjdzie na dobro dla większości Dany, że przedstawicielstwo narodu we zrozumienie swą odpowiedzialność przed krajem i zemści do szanowania swego własnego słowa i swej powagi zagranicą.“

Stanowisko Bülowa zachwiane.

Była chwila, gdy upadek Bülowa byłby dla niego ze wszechmiar zaszczętnym. Ale cesarz Wilhelm tej przyjemności sprządził mu nie chciał; on będzie wolał, aby kto inny uprzętał z widowni jęgo dawnego ulubieńca i powiernika.

Zdaje się, że ks. Bülow zginie z ręki przyjaciół. Jego wtorkowa mowa, wygłoszona w Sejmie pruskim, wywołała jak najgorsze wrażenie wśród konserwatystów. Nowe podatki i reforma wyborcza podrażniły ich widocznie. Czy ks. Bülow mógł z jej strony innego spodziewać się efektu? Jak gdyby przeczuwał, że stanowisko jego jest zachwiane, zapewniał kanclerz o swoim przywiązaniu do tronu i dynastycznej wierności.

Abymy poszukać podrażnionych nowymi podatkami i reformą wyborczą konserwatystów, a zarazem przejednac dla siebie frondującego cesarza, proklamował Bülow krucjatę przeciw socjalistom, zapowiadając nowe przeciw nim ustawy wyjątkowe. Chcąc widocznie czynem stwierdzić swoje zamiary, przyczynił się do unieważnienia prawie wszystkich mandatów socjalistycznych do Sejmu pruskiego.

Ale ten manewr nie wywołał spodziewanego wrażenia. Izba nieprzychylnie przyjęła wtorkowy występ kanclerza. Jeżeli się zważy, że cesarz Wilhelm tylko pod presją stronnictwa utrzymywał go na tem stanowisku, należy przypuszczać, że skorzysta on z nadarzającej się sposobności, aby się go pozbyć.

Dla tego stanowisko ks. Bülowa uważać należy za zachwiane. Jego ustąpienie jest tylko kwestią czasu.

Z innego źródła donoszą z Berlina:

Starcia między kanclerzem Bülowem a konserwatystami, wywołaly na nowo pogłoskę o bliskim przesileniu kanclerskim. Ponownie wymieniają jako następcę Bülowa, hr. Wedela, namiestnika Alzacji i Lotaryngii.

Główną i bezpośrednią przyczyną różnicy zdań między kanclerzem a konserwatystami, jest reforma podatkowa i ustawa spadkowa. W ostatniej z tych ustaw widzą konserwatyści początek wyłączenia w duchu socjalistycznym.

— Idź do swojej królowej ty... marcepanowy królul.

— Tak! co tobie?

— Tak, taki idź sobie! No idź sobie! idź już!

— Tunia, ty plakatals!

— Ja? Ja plakatam? Zwarzjowales chybial Zwarzjowales, zwarzjowales!.. Ja nigdy... nigdy...

Dwie srebrne lzy tryskają w tej chwili z pod powiek dzweczyzny.

— Tunia!

Witold chwyla obie jej ręce.

— Tunka... ty... ty mnie... Ja nie śmiem mówić... tyś takie dziecko jeszcze... ale ty...

Przyciąga ją ku sobie, opiera obie jej dłonie na swych ramionach i patrzy na spuszczone ciemne rzęsy, które ronią lzy.

— Tunka—szepcze cicho—powiedz czy ty mnie naprawdę... Bo ja teraz dopiero widzę, że cię odawna, od dziecka... ciebie, ciebie jedną... Ale nie mogę uwierzyć abyś ty... ty... płaszyno moja.

Tunia z wolna podnosi na niego oczy, podobne do dwóch dużych habrów.

— A... ty nie kochasz panny Mil?

— Ja? Siuchaj, powiem ci prawdę. Oszałamem dla niej na całe dwa tygodnie, ale to przeszło... przejrzałem... I dziś zimny jestem jak lodowiec.

— To dobrze, bo ty nie wiesz... ale panna Mila wcale a wcale cię nie kocha.

— A ty sądzisz o tem?

— Już ja wiem.

— A Tunia?

Konserwatyści są także niezadowoleni z jednego ustępu mowy Bülowa, którą uważają jako groźbę, wystosowaną pod adresem posłów, będących zarazem urzędnikami państwowymi, na wypadek, gdyby głosowali przeciw reformie podatków. Konserwatyści czują dużą starania, celem obalenia Bülowa i zwracają się z tem wprost do cesarza, tłumacząc, że nie byłoby w stanie bronić skutecznie korony przed atakami stronnictw radykalnych, gdyby projekt reformy wyborczej do sejmu pruskiego został przeprowadzony.

Kronika miejska.

Sprawy miejskie. W dniu wczorajszym odbyło się w magistracie, pod przewodnictwem prezydenta p. Głaska, posiedzenie w sprawie oświetlenia i tramwajów elektrycznych; rozważano jedynie sprawę oświetlenia. Gorącą dyskusję wywołał punkt dotyczący t. zw. bloku; oż projekt usiłuje ograniczyć możność stawiania przez poszczególne osoby stacji elektrycznych, co się sprzeciwia interesom abonentów którzy chcieliby udostępnić sobie możliwie niską cenę. W czasie dyskusji wyłonily się dwa wnioski: jedni byli za tem, że każdy właściciel może u siebie wytworzyć energię, inni, że sąsiedzi mogą wytwarzać ją wspólnie. Za pierwszym wnioskiem głosowało 9 osób, za drugim 4. Kwestję ceł ustanowiono ostatecznie w ten sposób, że za kilowat g. światła płacić się będzie 35 kop. za sitę—17 kop.

Za nieregularność i nieprzewidywalność oświetlenia przedsiębiorstwo odpowiada i ponosi kary; nieprzewidywalność dotycząca zupełnego niefunkcjonowania lampy komunikowane będą przez 2-ch świadków magistratowi,—niedostateczność oświetlenia stwierdzana będzie przez specjalistę i 2-ch świadków, przycem przedsiębiorstwo płacić będzie kary w stosunku 10 kop. za godzinę.

W końcu posiedzenia podjęto sprawę uzależnienia światła od tramwajów i vice versa. W dniu dalsiejsemy odbędzie się posiedzenie w sprawie tramwajów.

Ponieważ komisja, uważa ją za rzecz najważniejszą, dopiero po tym posiedzeniu można będzie wywnioskować, czy tak pożądane innowacje miejskie zostaną urzeczywistnione.

Piepiarstwo przemyśle. Oddział warszawski Tow. popierania przemysłu i handlu komunikuje nam:

„Liczne artykuły prasy naszej jak i rozprawy i w różnych Stowarzyszeniach technicznych i handlowych wykazały swego czasu możność zastąpienia wyrobów niemieckich nietylko innymi wogóle, ale i w wielu rzeczach wyrobami krajowymi. Niezbyt szerokie stosowanie wyrobów swojskich wynika, pomiędzy innymi przyczynami, z niedostatecznej znajomości tego, co się u nas w kraju wyrabia. Chcąc temu brakowi o ile możności, choć w części zaradzić, Sekcja techniczna postanowiła w szeregu swych posiedzeń zapoznać członków swoich i wprowadzonych gości z poszczególnymi wyrobami naszej wytwórczości, dając przy tem objaśnienia naukowo-techniczne, potrzebne dla każdego, kto interesuje się danym artykułem jako spozycywca.

Przyjdium Sekcji technicznej dopuszczając chętnie na te zebrania w charakterze gości, interesujących się temi sprawami tuszy sobie, że

— Co Tunia?

— A Tunia czy... kocha „marcepanowego” króla?

Przytulę jej główkę do swych piersi i patrzy w oczy. Tunia mówi cichutko, ale wyraźnie.

— Kocha.

— Ty złoty mój ptaku, ty!

Nie śmie dotknąć jej ust, ale całuje mokre jeszcze od łez oczy, białe czoło i złote pasma włosów.

— Bł Tunka, jacy my szczęśliwi będziemy! Jeszcze dwa lata dziecino, dwa lata—a potem...

— Ale nie mówmy teraz o tem nikomu—dobrze?

— Dobrze, dziecino—tylko panu Dziyrtowi—wszak to mój opiekun.

— Tak, tylko dsiadunioowi, ale nikomu, nikomu więcej...

Stoją przytuleni w blasku światła niebieskiej lampy, wiszącej u stropu i sączących się przez koronkę storów promieni księżycy. Są szczęśliwi.

Witold myśli, że jednak mógł być przejeżdżać mimo swego szczęścia, nie zauważając go na swej drodze—i nigdy go już w życiu nie odnalazł...

A Tunia ma całe niebo w duszy i szepcze cichutko:

— Mam nie migdałowego, ale prawdziwego, kochanego swego króla.

R O N I E C.

w ten sposób zdoła przyczynić się do popierania naszego przemysłu“.

Wyjaśnienia. W № 22 „Gońca” z dnia 22 stycznia r. b. zamieszczona była wiadomość następująca: „Cena spirytusu denaturowanego od d. 14 stycznia została obniżona o 8 kop. na jednej czwartej wiadra. Przedeem butelka jedna czwarta wiadra kosztowała kop. 75, obecnie zaś k. 67 wraz z naczyaniem“.

W sprawie tej otrzymujemy od okręgowego nadzorca akcyzy p. Wredego następujące wyjaśnienie:

Z rozporządzenia zarządzającego dochodami akcyzowymi kaliskiej i piotrkowskiej gubernii od dnia 1 (14) stycznia b.r. do 1 (14) lipca b.r. ustanowiono co następuje: hurtowa sprzedaż (nie mniej jednego wiadra) w składzie monopolowym za stopień alko. 1,8 kop., w detalicznej sprzedaży—w sklepach monopolowych mocy denatur. spirytusu 92°—jedna czwarta wiadra po 68 kop., jedna dwudziesta wiadra po 13 kop., a mocy 87°—jedna czwarta wiadra 61 kop. i jedna dwudziesta wiadra 18 kop. Ceny te wraz z naczyaniem w detalicznej sprzedaży. Kupujący ma prawo zwracać próżne butelki, za które—wraz zachowania etykiety i w razie całości—zwraca się lub zalicza przy następnem kupnie nominalną wartość takowych.“

Przepisy dla piekarzy w Częstochowie opracowane przez lekarzy tutejszych zostały zatwierdzone przez gubernatora piotrkowskiego. Piekarnie, których właściciele nie zastosują się do nich, zostaną zamknięte dnia 1 lipca r. b.

Teatr na wystawie. W mieście naszym bawił znany art. dram. p. Tadusz Pol w sprawie wydzierżawienia budynku teatralnego na wystawie i dawania w nim przedstawień z własną trupą. P. Pol zobowiązuje się uwzględnić wszystkie dątały satuki, a przedewszystkiem repertuar poważny i ludowy. Udzielenie artysty i jego rutyna, nabyta 26-letnią pracą sceniczną oraz sympatją jaką się cieszy w naszym mieście przemawiają za nim. Ponieważ jednak dotąd, jak nam wiadomo, sprawa teatru na wystawie stoi odległem, pożądanymby było zwrócenie się w tej materji do innych dyrektorów, gdyż czas ku temu największy, a sprawy tak ważne nie należy traktować po macoszemu.

Legalizacja „soketów“. W sprawie tworzenia w Królestwie Polskiem towarzystw sokolich tutejsze komisje gubernjalne nie otrzymały żadnych wskazań. Z wprowadzeniem w Królestwie Polskiem stanu wojennego na mocy rozporządzenia general-gubernatora legalizacja stowarzyszeń gimnastycznych była zakazana. Obecnie zakaz ten cofnięto i komisje gubernjalne posiadają prawo legalizacji towarzystw gimnastycznych, a warszawska komisja niedawno zalegalizowała pierwsze towarzystwo gimnastyczne prowincjonalne. Co zaś do towarzystw sokolich, będących również towarzystwami gimnastycznymi, ale posiadających charakter narodowo polityczny, to władze gubernjalne nie posiadają odnośnych wskazań obojętnej poglądu, wytworzonego pod wrażeniem wypadków z r. 1906.

Bandytyzm. Na przechodzącym ul. Sira-domska około godz. 10 wiecz. Franciszka Markiewicz, napadło trzech bandytów z których jeden uderzył M. kłjem w głowę poczem oberwałszy go wyciąglł mu z kieszeni woreczek z 80 rb. Markiewicz w jednym z napastników poznal kolegę którego Władysława Szefera, którego aresztowano; prócz tego zatrzymano dwóch innych podejrzanych o uczestnictwo w napadzie. Śledztwo w toku.

Przedstawienie amatorskie. W niedziele d. 31 b.m. w sali teatralnej fabry „Częstochowianka“ o g. 4 pp. odbędzie się przedstawienie amatorskie. Na program złożą się trzy jednokt. „Pokoł do wynajęcia“—Golańskiego, „W gabinecie doktora“—Dollńskiego, „Schadzka“—Przybyłkiego.

Piotrkowskie Tow. Kr. M. W roku operacyjnym 1907—8 wypłaciło i szczyptokowoło pożyczek w sumie rb. 528,700. Z końcem roku sprawozdawczego pozostawało pożyczek szczyptokowanych rb. 2,779,400 Towarzystwo operowało w Piotrkowie, Będzinie, Noworadomsku, Pabianicach, Sosnowcu, Tomaszowie, Zgierz i Łasku. We wszystkich tych miastach było obciążonych pożyczkami 876 nieruchomości. Na tych nieruchomościach z d. 30 lipca 1908 r. pozostawało nieumorzonych pożyczek rb. 2,978,980.

Śmiertelny upadek. Mieszkaniec wsi Kamińsk, Mosiek Spółdener lat 37, przewyszy do Kłobucka, w domu brata swego spadł z ganku na ziemię tak nieszczęśliwie, że rzułł sobie czaszkę i w trzy godziny życie zakończył.

Dr. bny ogień. W Herbach w mieszkaniu Antoniego Kaczmarka wszczął się ogień, który ugaszono 6rodkami domowemi. Spaliło się część pościeli wartości 60 rb.

Aresztowano i osadzono w aresztach policyjnych w ciągu doby ubiegłej następujące

osoby dla sprawdzenia osobistości Franciszka Popende, za pijaństwa Joachina Bławata i za jazdę po alei Wawrzynca Kendeck.

Z Zawiercia.

I chciałeś życie idzie po gładzie... (Koresp. wł.). Smutny stan kraju naszego, pod względem rozwoju ekonomicznego, smutne wyniki tego przedstawia—wskak wyduje kapitał pracy, chlebobdawa pracownikowi obcina zarobek, wynikiem czego w bilansie ogólnym powstaje niedza upadek ducha i w końcu... rozpacz. Szczególnie zdawać to można w większych miastach, w skoncentrowanym ognisku danej ekolicy fabrycznego przemysłu itp.

Do miejscowości w podobnych jak wyżej warunkach i nasze znajduję się Zawiercie... Królowa nędzy, szeroko rozłożyła swoje ramiona w objęciach której, giną ofiary, nad których dają obcy kapitalista niema współczucia...

Na szczęście—są jeszcze szlachetne serca, są dusze czyste, nie przesłanięte jadem egoizmu, są to postacie świadane, rodzime, swojskie... więcej powiemy: są to anioły opiekunów, które w ukryciu przed zepsutym światłem, osobliście z własnej kieszeni z pomocą szpiegów, łzy ocierają od lat wielu biednym w Zawierciu...

To opiekunki prawdziwe... przejęte dudem miłości bliźniego a imię ich: czcigodne grono pań Kola Polskiego w Zawierciu—więc pragnę im złożyć w imieniu „maluczkich“ z głębi serca pochodzące nasze staropolskie: „Bóg zapłać“.

Tak, w imieniu tych, których los nieszczęśliwych wydziedziczył.

Niechże snuć wiązanki cierpień ludzkich, których niestety i u nas w Zawierciu możnaby na setki naliczyć... dodam tylko, iż byłoby hańbą na progu XX w., gdybyśmy dłużej nieszczęśliwych na pastwę losu, głodu, zimna i moralnej nędzy bez pomocy i opieki zostawili.

Grono pań nasych od lat wielu, jak zauważyłem wiele zasługi na polu misjonarstwa chrześcijańskiego dowodów złożyło, ale biorąc rzecz głębiej i na dobrą metę, sądzę, że nam się należy koniecznie zorganizować, połączyć w jedną siłę, zachęcić w tym celu mniej czujących lub obojętnych i... ułatwić im drogę, do pomocy w tym kierunku śladem szlachetnych Polek, jakim jest grono pań Kola Polskiego a nas w Zawierciu.

A więc daj Boże! niech jak najprędzej o bok tylu instytucji którym słasnie chlubi się miasto nasze, przybędzie jeszcze jedna instytucja o znaczeniu społecznym, a której imię: „Katechickie Tow. Dobroczynności w Zawierciu“, której potrzebę oddawna nędza wyzyskuje...

Sądzę, że tylko w ten sposób i przy pomocy sióstr Miłosierdzia—pp. Szarytek, zapobiegnie się z jednej strony nędzy wyrażananej—z drugiej zaś, siłami i groszem wspólnem wszystkich stanów ulżymy istotnie w duchu Chrystusowym braciom naszym—ludziom—moralnie i fizycznie zlamany pod brzemieniem strasznej zostających niedoli.

Ziomek z nad Warty.

Z Sosnowca.

Czarna Osza. Od dłuższego już czasu w okolicy Sosnowca panuje czarna osza.

Złamanie nogi. Podczas ślizgania się na lodzie obok kop. „Kazimierz“ wieczorem o godzinie 5 m. 80 Władysław Kaczorowski przez nieostrożność zламаł sobie nogę. Nieszczęśliwego koledzy odnieśli do domu.

Benefis. Dnia 4 p. m. w teatrze miejscowym odbył się przedstawienie na beneficis artysty p. Bończy. Odegrana zostanie rosgłośna sztuka „Dzieci Wanuszyna“, Najdniejsowa.

Teatr. W nadchodzącą niedzielę trupa p. Majdrowiczni odegra na popołudniowym przedstawieniu „Robert i „Bertrand“ czyli dwa młodzieje, wodewil ze śpiewami i tańcami w 3-eh aktach; wieczorem „Dama od Maksyma“ farsa w 3-eh aktach. Role Peppy odegra p. Bisner. W próbach „Balladyna“, „Mazepa“, „Dzieci Wanuszyna“.

Kradzież. Nocy onegdajszej zakradli się złodzieje o sklepu p. W. Chama na Porąbce gdzie skradli 3 ruble w gotówce i papierosów na sumę rubli 10.

Ruch karnawalsowy. Pierwsza od trzech lat maskarada zapowiada się świetnie. Od piątku rozpoczyna się dekorowanie sali.

— Wkrótkim czasie w klubie miejscowym odbędzie się bal członków Soen. Tow. Op. nad zwierzętami.

Z Warszawy.

Nadażycia na kolei Nadwiślańskiej. Wczoraj podczas rewizji na stacji kolei Nad wiślańskiej u artuzszyka, Krukowa, wykryto deficyt, wynoszący 18,700 rb. 80 kop.; Krukowa aresztowano. Podejrzenie o współudział, padu na kilku kancelistów. Rewizji dokonał kasjer główny, przedstawiciele służby dochodowej i kontroli państwowej. Siedziwo w loku.

Jubileusz uniwersytetu praskiego.

Uniwersytet praski obchodził dnia 18-go stycznia 500 letnią rocznicę swego istnienia. Założony on został w roku 1348 przez Karola IV, lecz dopiero w roku 1409 stał się narodową wyższą uczelnią czeską. Organizacja uniwersytetu praskiego była wzorowana na organizacji uniwersytetu paryskiego, istniejącego już od r. 1160.

Był on podzielony na cztery wydziały: nauk literackich czyli wywólownicze, zamieniony z czasem na wydział filozoficzny, teologiczny, prawniczy i lekarski. Prócz tego podziatu, miał on jeszcze podział polityczny na narodowości, których było cztery grupy: czeska, do której należeli morawianie, węgry i wszyscy południowi słowianie, bawarska i austriacka ze szwabami i frankami, polska ze słazakami, litwinami i rusinami i saska z ludami germańskimi Północy, do których zaliczano duńczyków i szwedów.

Podział taki był stosowany na wielu ówczesnych uniwersytetach. Każda z tych grup narodowościowych wybierała prokuratora, który nią zarządzał, a prokuratorowie wybierali rektora. Sprawami naukowymi na poszczególnych wydziałach kierowali dziekanai, wybierani na rok jeden.

Ponieważ każdy uniwersytet, na którego czele stał rektor, miał własny sąd akademicki, więc cześć wskutek tego narodowościowego ugrupowania musieli zawsze pozostać w mniejszości, zwłaszcza gdy polacy po otwarciu uniwersytetu w Krakowie w roku 1864, odesłali w przeważnej liczbie do własnej szkoły. Rozpoczęła się walka o zdobycie tej najwyższej szkoły dla własnej narodowości, gdyż kilkakrotna interwencja króla nie załagodziła ustawicznych sporów, tem częstszych i gwałtowniejszych, że za przedmiot miały i rozdał doktorów uniwersyteckich.

Walkę tę podjęli pierwsi narodowy czescy: Hus, Hieronim Praski, Jan Blaszów i Andrzej z Brodu, a pomógł do zwycięstwa sam król, który wciągnął uniwersytet do sporu papieskiego między Grzegorzem XII a Benedyktem XIII, chciał go mieć po stronie swych planów. Czeską grupę miał za sobą, ale dwie inne niemieckie miały przeciw siebie. Nie było innego wyjścia, tylko zmienić statut uniwersytecki.

Plan ten podawał także Hus, popierałac swój pomysł przykładem uniwersytetu paryskiego, na którym francuzi mieli zapewnioną przewagę wobec innych grup narodowościowych.

Starania patriotów czeskich odniosły zwycięstwo dopiero w dniu 18-ym stycznia 1409 roku. Król Karol wydał wówczas dekret w Kutnej Horze, mocą którego grupa czeska na uniwersytecie praskim miała mieć zapewnione trzy głosy we wszystkich naradach publicznych, sądach wybranych, wogóle przy wszystkich postanowieniach; inne grupy narodowościowe miały razem jeden głos. Dekretem tym ugruntował król na zawsze przynależność tej szkoły do narodu czeskiego.

To oburzylu niemców i wyszli oni, jak podają, w liczbę 6,000 do Lipska, gdzie założyli nowy uniwersytet.

Telegramy

Na ofiary trzęsienia ziemi. Petersburg 28 TAP. Odbył się koncert na cel ofiar katastrofy we Włoszech. Na koncercie byli obecni przedstawiciele ciała dyplomatycznego i inni. Zebrano 27,000 franków.

Cholera.

Petersburg 28 TAP. W ciągu doby zachorowało tu na cholere 26—amario 7 osób.

Straty ogniowe.

Ljów 28 TAP. Straty zrządzone przez pożar cukrowni cybulewskiej, wynoszą 600,000 rubli.

Zawieje.

Charków 28 TAP. Na linjach kolejowych południwo-zachodnich wiatry silne i śnieżyce utrudniają komunikację. Mroz dochodził do 25 stopni.

Katastrofa kolejowa.

Kjów 28 TAP. Na stacji połtawskiej nlegi rozbił się pociąg towarowy. Rannym maszynista; i wagon zupełnie strząskany, 2 następcie silnie uszkodzone.

Ch roba cesarza chińskiego.

Londy 28 TAP. Do Timiea depeszują z Pekinu o chorobie młodego cesarza. Według pogłosek cesarz chory na ospę.

Reforma.

Wiedeń 28 TAP. Prezes ministrów Blerth oświadczył, że rząd w najbliższym czasie złoży projekty prawa, regulujące używanie języka w instytucjach rządowych w Czechach, oraz referumjące obecną ich administrację.

Wyraża Bienenh nadzieję, że tym sposobem da się wynalazć drogę do usunięcia istniejących przeszkód politycznych w parlamencie.

Milijonowe niedobory.

Petersburg 28 TAP. Rada ministrów postanowiła złożyć Dumie wniosek ministra komunikacji w sprawie wyjednania 30,000,000 rubli kredytu na pokrycie niedoborów kolei skarbowych w r. 1908.

Szpiegowie niemieccy.

Londy 28 TAP. Na sromadzeniu partii konserwatywnej jeden z mówców oświadczył, że zarząd armii angielskiej wykrył całą organizację szpiegowską, zorganizowaną przez Niemcy. Pięć tysięcy sześćset mężczyzn i kobiet w Andlji i Szkocji pracowało od dłuższego czasu na usługach niemieckiego sztabu.

Nota bułgarska.

Wiedeń 28 TAP. Donoszą z Sofji, że rząd bułgarski wystosował wczoraj do przedstawicieli wielkich mocarstw notę, zgodną z oświadczeniami Paprikowa, o przedsięwzięciach wojennych z wyłączeniem motywów.

Pożar.

Kursk, 28 TAP. O godz. 8 rano z niewyjaśnionej przyczyny wynikł wielki pożar w gmachu marjańskiego gimnazjum żeńskiego. Dzięki energicznemu ratunkowi straży pożar umiejscowiono. Budynek mocno uszkodzony. Straty wynoszą 70,000 rb.

Kradzieże w wagonie pocztowym.

Aschabad, 28 TAP. Za pomocą wyróżnicia otworu w ścianie wagonu pocztowego, wykradziono 469,000 rb. Stratę zauważono na stacji Aschabad.

Taszkient, 28 TAP. W Aschabadzkim biurze pocztowym, przy sprawdzaniu poczty z Krasnowodka, wykryto brak pieniędzy w skrzyni gdzie znajdowało się 148,000 rb. Do skrzyni dostano się przez wylamania ściany w składzie wagonu pocztowego. Na pomoście wagonu znalaziono 105,000 rb. Urzędników eskortujących pocztę aresztowano.

Wojna.

Sofja 28. Organ rządowy „Preporec“, wystosował odezwę do mocarstw o szybką interwencję, gdyż wojna może lada dzień wybuchnąć.

Konstantynopol 28 TAP. Z powodu mobilizacji bułgarskiej gazety tureckie potwierdzają bierność Turcji. Jesliby wojna wbrew przewidywaniom została zdecydowana, Bułgaria odpokutowałaby za swoje kroki.

Politechnika żydowska w Palestynie.

Posel z Wilna do pierwszej Dumy Państwowej, dr. Sz. Lewin, który przed czterema tygodniami wyjechał z Berlina do Ameryki, by agitować wśród bogatych żydów amerykańskich na rzecz założenia w Palestynie politechniki żydowskiej, osiągnął pożądane rezultaty. Główny milioner, Jaków Szef, ofiarował 100 tysięcy dolarów na założenie politechniki, którą to sprawą zajmuje się towarzystwo berlińskie „Hilavorein“ w Chelfie. Pierwsze pieniądze na ten cel złożyli pp. Wysoccy. Zgodnie z projektem dr. Lewina w Ameryce powstał komitet, zajmujący się przyrządzaniem kapitału wszystkich milionerów amerykańskich żydów.

Do komiteta weszli: L. Marschal, prof. Lahechter, sędzia Sulaberger i G. Adler.

Różno.

Obrzyny meteor. Spadł obiegły niedzieli we wsi Cabilla obrzyny meteor, niedaleko Burgos w Hiszpanji. Mieszkańcy wsi szli właśnie do kościoła, gdy zobaczyli na niebie ogromną kulę ognistą, która spadała ze straszliwą szybkością, poczem nastąpił gwałtowny wybuch z długim głośnym grzmotem. Przerazeni właścianie myśleli, że nadszedł koniec świata i padli na kolana. Dom, na który spadł meteor, uległ zdręgotaniu i z dwoma sąsiednimi stanął w płomieniach. Gdy właścianie ochłonęli z przerażenia, rzucili się do gaszenia pożaru. Gruzy zburzonego domu pokryte były masą żelaza kryształicznego. Większe odłamy meteoru przesłano do muzeum w Madrycie.

Ostatnia chwila.

(Godz. 3-cia w nocy.)

Zaburzenia w Perzji.

Teheran 28 TAP. Na południu Perzji wybuchły groźne zaburzenia. W Buszrirze raniono gubernatora, zabito dwóch jego synów. W Szyrzale tłum napadł na oddział banku szacha i zrabował go. W innych miastach wszczął się ruch przeciwko rządowi.

Wykryto drukarni.

Moskwa 28 TAP. Na przejeździe lubiańskim w domu Jeroniejewa wykryto drukarnię socjal-demokratyczną. Znaleziono numer pisma robotniczego, papier, czcionki. Aresztowano 10 osób. W związku z tem dokonano wiele aresztowań, wykryto literaturę nielegalną.

OD ADMINISTRACJI

Przypominamy Szan. prenumerato-
rom, że czas wielki uregulować za-
ległe rachunki i odnowić prenume-
ratę na rok 1909.

S. Szczawiński

Częstochowie (obok Teatru)
Wielki Winiarski
DELIKATESÓW
i warzyw kolonialnych
ogz. od 1878 r.

Wszechświatowy najwytwoniejszy w smaku

Koniak Jas Prunier & Co

Wino Szampańskie Duc de Montebello

„Carte Blanche“, „Sec“ i „Extra Dry.“

IMPORT

WIN

Węgierskich
i
Francuskich.

Uznany za najlepszy.
Nagrodzony medalem na wystawie
w Rostowie n/D 1908 r.
Środek wzmacniający
włosy i usuwający łupież.

CAPTOLIN

prow. farmacji Stanisława Hamburga
do nabycia w składzie aptecznym Aleja II róg Teatralnej
w Częstochowie.

Poleca się czytelnikom i przyjaciółom oświaty

ZORZA

Tygodnik społeczno-oświatowy dla ludu.

Wznowiona po zniesieniu stanu wojennego,—rozszedłszy się zupełnie
z dawnym współnikiem p. M. Malinowskim,—Zorza zaczęła znów wychodzić
od Nowego Roku 1909 go

Zorza pomieszcza:

Wiadomości bieżące z życia społecznego w kraju i zagranicą; rozprawki
naukowe; listy i artykuły Czytelników;—rady dotyczące zakładania i pro-
wadzenia spółek, kółek rolniczych, sklepów i tym podobnych zrzeszeń;
wskazówki, jak wychowywać młodzież, jak uczyć się samemu, jak zakładać
czytelnie, domy ludowe i t. p. urządzenia oświatowe.

Najświeższe wiadomości polityczne, ceny zboża i innych towarów,
wskazówki z gospodar. rolnego, lub przemysłu drobnego i handlu.

Powieści społeczne i historyczne, wiersze, pamiętniki, życiorysy lu-
dzi zasłużonych, opisy ziemi polskiej, opowiadania o życiu i obyczajach in-
nych narodów i t. d. Liczne rysunki.

Zawiadomienia o nowych ksiązkach, odpowiedzi Zorzy i t. p.

Red. i Wyd. **K. Król.** — Kierownik lit. **M. Brzeziński.**

Przedpłatnicy „Zorzy“ w r. 1909-m otrzymają jako dodatki bezpłatne:

- 1) Caloroczni: **Kalendarz W. Centr. Kółek włośc.** na r. 1909.
- 2) Oplacający „Zorzę“ kwartalnie lub półrocznie: **Dwanaście** ksiązek (2 rolnicze, 3 historyczne, 3 naukowe i 8 powieściowe).
- 3) Wszyscy przedpłatnicy co tydzień otrzymywać będą dodatek druko-
waay dużym piśmem, z czytankami, wierszami, zagadkami i t. p. pod naz-
wą: **Rozrywki dla dzieci i młodzieży.**

„ZORZA“ KOSZTUJE:

W WARSZAWIE NA PROWINCJI

Rocznie	rb. 3 — k.	Rocznie	rb. 4
półrocznie	1 50 „	półrocznie	2
kwartalnie	75 „	kwartalnie	1

Kółka rolnicze, Szkoły ludowe i t. p. mogą otrzymywać po 1 m eg-
zemplarz „Zorzy“ za 3 rb. rocznie.—Adres: **Warszawa, Ma-
recka 14, mieszkania 8. Redakcja Zorzy.**

„Arystokratyna“

Odnaczona na wesołorocznej wystawie lekarzy i przyrodników we
Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgla anty-
septycznego i ożewiającego, już po krótkim użyciu — staje się pleć
biłąco biała i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Piegi, zmarszczki, wągrzy, złote plamy usuwa „Arystokratyna“ po
kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM

Wacława DRZEŁ

w Częstochowie, III Aleja № 48.

Jest do sprzedania sklep spożywczo-dystry-
bucyjny, z powodu objęcia posiad. ulica
Teatralna № 26. 137-3-1

Sprzedam używany fortepian w dobrym
stanie. Oferty Administracja „Gośćca“
dla W. 186-3-1

Wydawca F. D. Wilkoszewski.

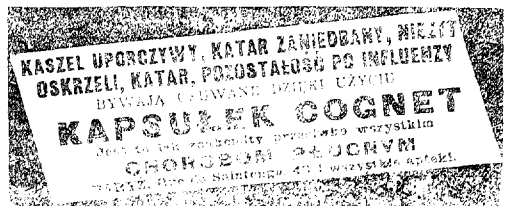
Wielki wybór świec woskowych

145-3-1

czyli GROMNIC

tylko można dostać prawdziwych u
Adama MAJEWSKIEGO

ulica Krakowska № 1. — Ceny bardzo przystępne.

KANTOR WYNAJMU

Waret na gumach i bez gum,
oraz landa, powozów, bryczek etc.

W każdym czasie, na godziny, kursa i miesięcznie.

po cenach umiarkowanych.

KANTOR ul. Teatralna № 56, telefon № 246.

1495-5-3

J. KOSSOWSKI.

WARSZAWSKA PRACOWNIA

bielizny męskiej, damskiej i dzie-
cinnej oraz haftu.

wykonywa według najnowszych
wzorów wszelkiego rodzaju robo-
ty w zakresie powyższy wychodzące.
Tak z własnego jak i z powierzono-
nego materiału, przyjmuje uczu-
nie, udziela lekcji kroju, rysunków
i haftu; pod nadzorem wykwalifi-
kowanej krojczycy z Warszawskie-
go zakładu św. Elżbiety.

Po cenach przystępnych.

W lokalu prywatnym w Często-
chowie przy ulicy Panny Maryi
№ 33 (Aleja II) mieszkania 17.
Z czem poleca się Szanownym Klienteli.
58 DOBROWOLSKA.

**Zakład Stolarzki
JANA BŁASZCZYKOWSKIEGO**
Teatralna № 16 w Częstochowie,

przyjmuje roboty meblowe i budowlane,
i gotowe na składzie dęby i for-
niery. Ceny przystępne.

Jest do sprzedania sklep spożywczy na do-
brych warunkach, blisko kolei. Wiado-
mość Piotrków, ulica Kaliska dom Rogu-
skiego. 54-10-8

Zaraz do wynajęcia

4 lub 5 pokoi z wygodami,
dom Libermana II Al. № 43

97 5-5

Piwiarnia

do wynajęcia
w dobrym punkcie, przy nowobudu-
jącej się stałej, Herby Kielec, Stra-
domska № 33. 128 7-4

Młody człowiek

z kilkoletnią praktyką gospodarczą poszuki-
je miejsca na wst. Wiadomość Mikolaj-
ska № 1 miesz 5. 129-2-2

Sklep do wynajęcia Aleja III-a
4 49. 1904-10-8

Adwokat przysięgły H. Giegużyński

z Piotrkowa (dom własny) przyjmuje
klientów w Zawierciu, (w pokoju
przy Restauracji p. Wólczyńskiego w
każdą niedzielę od 1 do 3 godziny
po południu. 143-3-1

PRACOWNIA

sukien damskich i dzieciennych

— oraz —
mundurki dla pensjonarek

Wiktorji Karwowskiej

w Częstochowie

II Aleja № 38.

Robota solidna.—Ceny przystępne.

Ceny bieżące mięsa

Warsz. Ziemiańskiego Tow. Mleczarskiego
Filja Sosnowice, Starososnowicka 14.

Mięso	hart	detal
Deserowe	za 1 funt k.	4 k. 52
Brylowe	„ „ „	44 „ 50
Solone I	„ „ „	41 „ 46
„ II	„ „ „	38 „ 44
„ III kuchenne	„ „ „	34 „ 40

Zaginął paszport Eugenii Arkadij Bzomow-
skiej z dziećmi, wydany przez wójta gmi-
ny Pawłów gub. Lubelskiej. Znalasca ra-
czy zwrócić do Administracji Gońca. 132

Zgubiono paszport wydany przez gminę
Grabówkę, na imię Piotra Kukuly. Zlo-
żyć w Administracji Gońca. 135-3-2

Zaginął paszport na imię Wincentego Ro-
guski, wydany gminą Słupia, gub. Kielec-
ka, proszę złożyć w Administracji Gońca. 142

Fortepian machonilowy „Imperial“ z ład-
nym głosem do sprzedania, oraz stoł
orzechowy z mosiężnymi nóżkami, maszyna
Singers. Aleja III Nr. 71. 95-5-5

Redaktor Mieczysław Suranowski.